

PAST-TIMES

Johdanto faktojen tarkistamiseen

Moduuli 3, osio 3: Tutkimustekniikoita verkossa tapahtuvaan faktantarkistukseen

Johdanto faktojen tarkistamiseen

Suullisen historian arvo

- Suullinen historia antaa syvyyttä, tekstuuria, makua, vivahteita ja väriä historiaan ja tutkimukseen
- Sosiaalisena historiana se täyttää aukkoja tiedoissa, antaa äänen muuten piilossa oleville ihmisille ja mahdollisesti korjaa virallisia tietoja.
- Suullinen historia voi myös tarjota vanhemmalle sukupolvelle tavan olla yhteydessä nuorempiin sukupolviin.

Suullisen historian rajoitukset

- Yksilön kertomus on subjektiivinen ja usein kaksi kokemusta samasta tapahtumusta voivat olla ristiriidassa keskenään.
- Jopa saman henkilön kokemat muistot voivat olla ristiriitaisia, sillä yksilöt muokkaavat muistojaan ja uskomuksiaan, jotta ne olisivat järkeviä.
- Suullinen historia ei siis toimi päivämäärissä, tilastoissa, taloustiedoissa ja kokonaisuuksien hahmottamiseen.

Suullisen historian rajoitukset

- Epäjohdonmukaisuudet ja ristiriitaisuudet yksittäisten haastattelujen välillä sekä haastattelujen ja muiden todisteiden välillä osoittavat suullisen historian subjektiivisen luonteen.
 - Vaikka John F. Kennedy valittiin presidentiksi vain 49.7% äänillä syksyllä 1960, melkein 2/3 osaa äänestäjistä muisti äänestäneensä häntä, sitä kysyttäessä presidentin murhan jälkeen.
- Muistoon vaikuttaa yhtä paljon kerrottava asia kuin kerronnan ajankohta.

Suullisen historian rajoitukset

- Äänitettäessä suullisen historian haastatteluja, kertojilla ei välttämättä ole aina faktat kunnossa ja joskus he saattavat kertoa asioita, jonka he uskovat olevan tosiasioita, ja jotka myöhemmin osoittautuvat vääriksi.
- Tästä syystä on tärkeää tietää ja ymmärtää kuinka validoida suullisen historian haastatteluissa esille tulleita asioita.
- On tärkeää tarkistaa haastattelun “faktat”, erityisesti ennen niiden julkistusta.

Miksi faktat tulisi tarkistaa?

“Our deepest fear is not that we are inadequate. Our deepest fear is that we are powerful beyond measure.”

Syvin pelkomme ei ole se, että olemme kykenemättömiä. Syvin pelkomme on se, että olemme mittaamattoman voimallisia.

Kuka näin on sanonut?

Miksi faktat tulisi tarkistaa?

- Verkossa monet kertovat, että Nelson Mandela, joka virkaanastujaispuheessaan vuonna 1994 ensimmäisenä mustana etelä-Afrikan presidenttinä sanoi tämän julistuksen.
- Jos etsit tätä verkosta ja löydät tämän puhetekstin, ymmärrät, etteivät nämä ole Nelson Mandelan sanoja..
- Sanat ovat Marianne Williamson myydyimmistä teoksesta: *A Return to Love: Reflections on the Principles of a Course in Miracles*, (1992).

Yksinkertaisia vinkkejä faktojen tarkistamiseen

1. Pyydä väitteen esittävää henkilöä – tässä tapauksessa kertojaasi – esittämään asiaa tukevia faktoja.
 - Vaikka tämä on perusasia, suoraan lähteelle meneminen on usein paras tapa aloittaa.
2. Katso verkosta nähdäksesi, mitkä tosiasiat muut ovat jo tarkistaneet.
 - Verkkoarkistot kuten Snopes, Factchecker ja Polifact ovat hyvä lähtökohta nykyaikaisten tietojen tarkistamiseen.
3. Kysy paikallisilta asiantuntijoilta ja tarkista erilaiset näkökulmat.
 - Jos tiedät, että muut paikalliset ihmiset ovat nähneet saman tapahtuman tai joilla on samanlaisia kokemuksia kuin kertojallasi, pyydä heiltä kertomus tapahtumasta tai ajasta nähdäksesi vahvistavatko he jo kerrotun

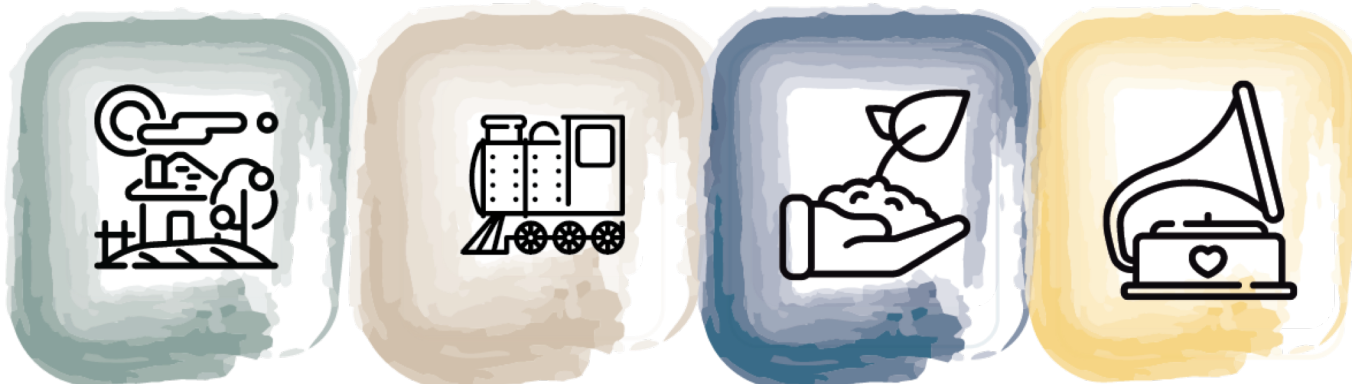
Yksinkertaisia vinkkejä faktojen tarkistamiseen

4. Tarkista alueesi verkkoarkistoista, löytyykö sieltä etsimääsi tietoa.
 - Kokeile tarkistaa faktoja sanomalehtiarkistoista, kirjastojen tietokannoista, historiallisista valokuvista jne.
5. Kokeile Googlea!

Ggogletamme nykyään lähes kaikkea, mutta ei syyttä! Google algoritmi on tehokas ja se voi tehdä huolellisia ja asiaankuuluvia ehdotuksia, jotka voivat auttaa sinua faktojen tarkistamisessa.

 - Lisäksi Googlen tarkennetut hakuasetukset antaat käyttäjille mahdollisuuden tutkia tiettyjä sivustoja, päivämääriä ja ajanjaksoja.

PAST-TIMES

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.